

## เทศน์เช้า วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาพวกเรา เห็นใหม่ พุคถึงปรารถนาเ็นอยากเห็นพระดีๆ เห็นวัดดีๆ แต่เวลาวัดดีๆ มั่นดีของใครล่ะ? ความดีของเรา เราก็คิดในสมองว่าความดีต้องเป็นอย่างที่เราคาดหมาย ความดีอย่างที่เราคาดหมายนะ เวลาเราสวดมนต์ทำวัตรกัน เห็นใหม่ ความดีที่ดีขึ้นไปกว่านี้ยังมีอยู่ ความดีอะไรมันมีอยู่?

เวลาเรามาอยู่โพธารามใหม่ๆ นะ ชาวบ้านเขานินทาว่า “พระอะไรวะวันๆ ไม่เห็นทำอะไรเลย เดินไปก็เดินมา” เดินจงกรมเขาไม่รู้จักนะ เห็นใหม่ “พระอะไรวะวันๆ ไม่เห็นทำอะไรเลย” อ้อ ถ้าพระดี คือพระต้องไถนาไร่ไหม? พระต้องทำอะไรไถนาอย่างพวกโยมไร่ไหม ถึงจะเป็นพระที่ดี นี่ไงความดีที่ดีขึ้นไปกว่านี้ยังมีอยู่ เพราะอะไร? เพราะความไม่เข้าใจของเขา นี่ความรู้สึกรู้สึกของเขา เขาเข้าใจได้ของเขา

หลวงตาพูดประจำนะ “คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก” ถ้าคนโง่มาก คนโง่มันดีเตียน คนโง่มันดีฉินนินทา ไปถือสาอะไรมัน ก็มันโง่ มันไม่รู้หรอก ในเมื่อมันโง่ มันไม่เข้าใจ มันก็พูดประสามัน วัดดีๆ ดีของใคร? ดีของเขา เวลามาวัดก็ต้องบริการกัน เห็นใหม่ พระที่นี่มีปฏิสันถารพระที่นี่ดี.. ปฏิสันถารนะ คารวะ ๖ หลวงปู่ฝั้นพูดประจำ

“ศาสนาจะเจริญ ศาสนาจะเสื่อม อยู่ที่คารวะ ๖”

คารวะ ๖ นะ เวลาประชุม ประชุมพร้อมกัน เวลาเลิก เลิกประชุมพร้อมกัน หมั่นประชุม หมั่นเลิกพร้อมกัน มีความสามัคคีในหมู่สงฆ์นั้น อาคันตุกะมา เห็นใหม่ อาคันตุกวัด อาจริยวัตร มีการต้อนรับขับสู้กัน แล้วมันจะไม่เก้อเขิน พระเราจะมาสามัคคีกัน

อาคันตุกวัด เป็นอาคันตุกะไป มันมีกติกาของเขา เราเป็นอาคันตุกะมานี้ ในวัดเขาทำอย่างไร? อาจริยวัตร ผู้ที่ต้อนรับไม่รู้จักต้อนรับเขาก็เป็นอาบัติ อาบัติหมดนะ แต่คนมาก็ต้องมีกติกาของเขา เขามา เห็นใหม่ มาถึงเดินเข้าไปในเขตวัด ถ้าผู้ที่เป็นเจ้าอาวาสมีพระรยามากกว่า

ต้องถอดรองเท้าตั้งแต่ข้างนอก เอารองเท้ามาเคาะก่อนแล้วเก็บไว้ ต้องลดผ้าลง ห่มเป็นผ้าห่มลด  
ไหล่ ในวินัยบอกไว้หมด

นี่ความดี.. ความดีของใคร? แล้วพอเข้าไปในวัดบอกวัดนี้ดี โอ้โฮ.. ขับรถเข้ามาจะเข้า  
ไปถึงกุฏิเลย บอกว่าวัดนี้ดี ความดีของใคร? ความดีของใคร? ถ้าความดีของใครนี้ เขาบอกว่าเขา  
ต้องมีปฏิสันถาร ต้องมีอาคันตุกวัดร มิ! อาคันตุกวัดรโดยธรรมวินัยไม่ใช่โดยโลก โดยโลก  
เห็นไหม ไม่มีขอบมิเขต นี้โดยโลกไง แล้วก็ว่าวัดดีๆ แล้วมันจะเหลือวัดดีไว้ไหม?

หลวงตาท่านพูดอยู่ประจำ ท่านบอกเลยนะ “วัดนี้เปรียบเหมือนสระน้ำ สระน้ำที่ใส  
สะอาด ใครมาก็ได้ดื่มกิน ได้ใช้สอยของเขาไป มีใครเข้าไป ก็เอามูตรเอาอุจ ไปเหยี่ยวใส่จี้ใส่  
ในสระน้ำนั้น ใครจะใช้น้ำนั้นได้”

นี่ไปวัดไปวาก็เหมือนกัน เอาอารมณ์ความรู้สึกเรา จี้โลก จี้โกรธ จี้หลง หลงตัวเอง  
ความโลภ ความหลงของตัวเอง ใครก็ว่ารู้ๆ เห็นไหม เรียนมาขนาดไหนก็ว่ารู้ขนาดนั้น เราเป็น  
ชาวพุทธนะ เราเป็นคนที่มีอำนาจวาสนามาก

พุทธศาสนา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธศาสนาสอนถึงหัวใจของเรา ศาสนาอื่นอ่อน  
วอนขอเอา ลัทธิศาสนาต่างๆ มันก็เหมือนกับไปเข้าทรงเจ้านั่นละ ไปอ่อนวอน ไปขอกันเอา แต่  
ตรรกะ ปรัชญา ว่ากันไปนะ โอ้โฮ.. คุณดื่มชาซึ่งมาก แต่แก้ไอะไรไม่ได้หรือ มันแก้ไอะไร  
ได้ เพราะการแก้ไอะ เห็นไหม มันต้องแก้ไอะที่เรา

เราทุกข์เรายาก ถ้าเราไม่รู้จักตัวเราเอง เราจะแก้ไอะเราได้อย่างไร? พุทธศาสนา พุทธะ ผู้รู้  
ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน สิทธิเสรีภาพของทุกๆ คนมีเท่ากัน คนเกิดมาครรภ์ จากท้องพ่อท้องแม่ต้องมีจิต  
วิญญาณ เพราะมีจิตวิญญาณ ปฏิสนธิจิต ในไข่ของมารดาถึงมาเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิ  
เสรีภาพ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิ มนุษย์ทุกคนมีหัวใจ หัวใจอันนั้นเป็นความทุกข์ หัวใจที่เกิดมาใน  
ร่างกายมนุษย์นี้มันมีความทุกข์ความยาก

พุทธศาสนาสอนที่นี้ สอนให้แก้ทุกข์แก้ยาก.. แก้ทุกข์แก้ยากที่ไหน?

“ชาติปี ทุกขา การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง”

การเกิดนี้เป็นทุกข์อย่างยิ่ง ไปแก้กันที่การเกิดและการตาย พอเราเกิดมาแล้ว การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ถ้ามีการเกิดที่ไหน? มีสถานะที่ไหน? มันต้องมีการรองรับที่นั่น ต้องมีการรับภาระที่นั่น การเกิดที่ไหน? ที่ไหนมีการเกิด ที่ไหนมีอิตตาตัวตนขึ้นมา ที่นั่นเป็นความทุกข์ทั้งหมด เห็นไหม ชาติปี ทุกขา

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์นะ พอเราเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาเป็นมนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัติเป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์นะ เราทำหน้าที่การงาน ทำดีก็ได้ดี ทำชั่วก็ได้ชั่ว หาเงินก็ได้เงิน หาทองก็ได้ทอง เห็นไหม ไปปล้นชิงเขาก็ได้เงินได้ทองมาแต่ปล้นชิง เป็นพระเป็นเจ้าก็เหมือนกัน สมบัติของมนุษย์ สมบัติของพระ เห็นไหม เวลาเราบวชเราเรียนขึ้นมา สมบัติของพระคือศีลธรรม

ศีลธรรม คุณธรรมในหัวใจ สิ่งนี้เป็นสมบัติของพระ สมบัติของพระนะต้องมีธรรม มีวินัย สมบัติของโยม สมบัติของคฤหัสถ์เขา เขาก็มีปัจจัยเครื่องอาศัยของเขา เวลาเราบวชเป็นพระเป็นเจ้าขึ้นมาแล้ว เราอยู่ในวัด อารามเป็นที่อยู่ของผู้ทรงศีล ไม่มีสมบัติเป็นส่วนตน ไม่มีเลยเป็นของส่วนกลาง เรามาอาศัยกุฏิวิหารของใคร? เขาสร้างไว้เป็นอาราม เป็นที่อยู่ของผู้ไม่มีเหย้า ไม่มีเรือน

เราเป็นคฤหัสถ์นะ เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์นี้มีคุณค่า มีคุณค่าทำคุณงามความดีก็ได้ ทำความชั่วก็ได้ มนุษย์จะมีหัวใจที่เปิดกว้าง มนุษย์จะทำความดีขนาดไหน เราเกิดมาเป็นมนุษย์นี้ พระพุทธเจ้าสอนถึงฆราวาสธรรม

ภิกษุคือผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร จะต้องทำที่เข้มแข็งกว่าเขา แต่ที่อ่อนแอกว่าเขานะ เห็นโยมมา โยมเป็นผู้อุปัฏฐาก โยมนี้เป็นเจ้านายเลย พระนี่กลับเป็นภารโรง คอยเปิดประตูวัดต้อนรับ “เชิญครับ เชิญครับ” แล้วจะเอาพระดีมาจากไหน?

เพราะพระดี เขาต้องการเวลาของเขา เขาต้องการเวลาเพื่อบ่มเพาะหัวใจของเขา การบ่มเพาะหัวใจนะ ศาสนาทายาท เราไม่มีศาสนาทายาท เราไม่สร้างภิกษุขึ้นมา สร้างศาสนาทายาทขึ้นมา ศาสนามันจะอยู่ที่อะไรล่ะ? ศาสนา เห็นไหม ผู้นำในพุทธศาสนาคือภิกษุ พระสงฆ์ พระสงฆ์คือผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร ถ้าเห็นภัยในวัฏสงสาร พยายามแก้ของเราที่นี้ให้ได้

สมบัติข้างนอกมันเป็นเครื่องอาศัยนะ ปัจจัยเครื่องอาศัย เห็นไหม โลกเขาต้องหาอยู่หากินกัน พระก็ต้องมีปัจจัย ต้องบิณฑบาต ต้องมีที่อยู่อาศัยเหมือนกัน มีที่อยู่อาศัยเหมือนกันแต่มี

เพื่อดำรงชีวิตไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ ใ้มีมันเป็นพื้นฐาน เพราะปัจจัย ๔ เครื่องอาศัยเป็นพื้นฐานของชีวิต ถ้ามีพื้นฐานของชีวิตแล้วเอาชีวิตนี้ไปทำอะไร? เอาชีวิตนี้ไปทำประโยชน์อะไร?

ถ้าชีวิตนี้ทำประโยชน์ นี่พระ เห็นไหม ผู้ที่ฉลาด แต่นี่โลกเขาไม่รู้จักร เขาก็ว่า “เอ๊ะ..ทำไมพระไม่ทำอะไรเลย เดินไปเดินมา นั่งเฉยๆ” นั่งเฉยๆ โยมนั่งเฉยๆ บ้างสิ นั่งสมาธิซัก ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง นั่งเฉยๆ สิ เวลานั่งเฉยๆ ขึ้นมาก็นั่งไม่ได้นะ เวลาทำงานขึ้นมาเกือบทุกขบ่นยาก เวลาจะภาวนาขึ้นมาก็นั่งไม่ได้อีก มันไม่เอาอะไรเลยนะ กิเลสจะไม่ให้ทำอะไรเลย

นี่มันงานหยาบๆ ไร งานทางโลกเขางานหยาบๆ แล่นงานหยาบๆ เห็นไหม งานหยาบๆ เรายังต้องทนทุกข์ทรมานกันขนาดนี้ งานหยาบๆ เรายังต้องแข่งขันทางสังคม เราต้องมีปัญญาของเรา เราต้องมีจุดยืนในสังคมของเรา นี่งานหยาบๆ นะ! แล้วงานละเอียดล่ะ?

งานละเอียดนี้ไง งานนั่งนิ่งๆ กำหนดจิตให้ได้ เอาใจไว้ในอำนาจของเรา สิ่งที่มีมันทุกข์ มันยาก เห็นไหม ถ้าเราไม่มีศรัทธา ไม่มีเชื่อ เราจะนั่งไหม? เวลานั่งขึ้นมาแล้วโอดโอยนะ นั่งขึ้นมาได้ แล้วก็บอกเวลาทำงานก็บ่นว่าทุกข์ เวลานั่งสมาธิมันก็ไม่นั่ง เวลาทำงานมันก็เอาไม่ได้ ไม่เอาซักอย่าง โลกก็ไม่เอา ธรรมก็ไม่เอา แล้วเราจะเอาอะไรล่ะ? แล้วก็ว่าเราจะแก้ทุกข์แก้ยากไ้

นี่พุทธศาสนา เห็นไหม ถ้าแก่นี่ปลดทุกข์ปลดยาก รื้อภพหรือชาติ ถ้ารื้อภพหรือชาติมันรื้อที่ใจนี่ ถ้ารื้อที่ใจนี่นะจิตมันต้องสงบเข้ามาก่อน ถ้าจิตสงบ เห็นไหม บริกรรมก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ คำว่าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาที่ใช้กันอยู่ในโลกนี้ปัญญาอะไร? คือสิ้นสุดกระบวนการของความคิดทั้งหมด ฤทธิชีไพร นักพรตต่างๆ เวลาปฏิบัตินี้สมณะทั้งนั้นแหละ สิ้นสุดกระบวนการของมันคือสงบหมด แต่มันมีตรรกะ เอาตรรกะมาหนูนความคิดตัวเอง เกิดความคิดว่า “อู้อู.. เกิดปัญญาๆ”

ปัญญาของกิเลสนะ ปัญญาความคิดของเรา ถ้าจิตไม่สงบเป็นปัญญาของกิเลสทั้งหมด แต่ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาเหมือนกันแต่อบรมให้มันเป็นสมณะ อบรมให้มันกลับมารู้จักตัวตนของเรา

ถ้ามีความสำนึก มีความรู้สึกตัวเรา เห็นใหม่ ความสำนึกรู้จักตนนี้แหละ ที่นี้ความสำนึก รู้จักตน ตนไม่รู้จักตนนะ เราไม่รู้จักตัวเราเองนะ โอ้อโฮ.. แต่ธรรมะเต็มหัวเลยนะ โอ้อโฮ.. พุทธ ธรรมะแจ๋วๆ เลย แต่หาตัวเองไม่เจอ

ทุกข์อยู่ที่ไหน! ทุกข์เกิดจากใคร! นี้ธรรมะแก้ทุกข์ๆ ว่างๆ ว่างๆ อากาสมันก็ว้าง ในคุ่ม ในไหนมันก็ว้าง มันปล่อยางหมดแหละ ในคุ่มในไหนมันก็ว้าง นี่มันว้างของมัน มันไม่มีใคร รับผิดชอบของมัน มันว้างโดยธรรมชาติของมันซะใหม่ แต่หัวใจเรามันไม่ว้าง คำว่าว่างๆ ใครรู้ว่าว้าง? พอว่าว่างๆ ว่างๆ ว่างมาจากไหนล่ะ? มันเป็นอากาศลอยมาหรือ? อากาสมันลอยมาเดี่ยว มันก็เปลี่ยนแปลงไป ไม่มีอะไรคงที่หรอก

ความว่างมันต้องมีสติ เห็นใหม่ ปัญญาอบรมสมาธิ ความว่างที่เราสำนึกตัวเอง จับต้อง ตัวเอง จิตมีคำบริกรรมเข้าไป มันต้องมีผู้กระทำ มันต้องมีผู้บริหารจัดการ สตินี้ผู้บริหารจัดการ นี้เขาว่าสติก็ไม่ต้องทำ อะไรก็ไม่ต้องทำ ถ้าทำสติแล้วมันเป็นการเกร็ง มันจะเป็นการที่ว่าเป็น อัตตกิลมณานุโยค ปล่อยางมันสบายๆ สบายๆ สบายๆ ก็กิเลสไ้

นี่ใจความดีที่ตีขึ้นไปกว่านี้ยังมีอยู่ ความดีนะ เรามาวัดมาว่านี่ก็เป็นความดีอันหนึ่ง เพราะ มันเป็นสมบัติของเราละ อามิส บุญเกิดจากอามิส เกิดมาจากการเสียสละ การเสียสละนี้ฝักใจ ของเราให้เสียสละ พอเสียสละไปแล้วได้ฟังธรรม สิ่งทีฟังธรรมนี้ไปวัดไปว่า เพราะสิ่งนี้มันทำให้จิตใจเข้มแข็งขึ้นมา

ทานแล้วก็มีศีล ศีลคือความปกติของใจ นี่ความปกติของมัน ปกตินะ ถ้าคนโง่ ปกติมัน บอกว่า “นี่ละนิพพาน ก็มันปกติแล้วไง ไม่ทำอะไรใครเลย” นั่นละหินทับหญ้าไว้ นี่มันทำสมาธิ ขึ้นมา แล้วมันจะเกิดปัญญาขึ้นมาได้อย่างไร? มันจะละเอียดเข้าไป ความดีที่มีกว่านี้ ความดีเป็น ขึ้นเป็นตอนขึ้นไป ไม่อย่างนั้นพระพุทธเจ้าไม่บอกไว้หรอก สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา

สิ่งกระบวนการที่เขาทำ อย่างมากที่สุดก็จินตมยปัญญา จินตนาการกันไป พอจินตนาการ ก็เป็นเรื่องของเด็กๆ นวนิยายไง นี่มันเขียนนิยายกัน แล้วนิยายของกิเลสมันละเอียดกว่าเราอีก กิเลสมันเป็นเรา กิเลสมันหลอกเรา นั่นก็นิยายของกิเลส กิเลสมันก็สร้างภาพขึ้นมา วาดภาพ ขึ้นมา แล้วเราก็เคลิบเคลิ้มไปกับมัน

จินตมยปัญญา เพราะมันไม่เป็นภาวนามยปัญญา ถ้าเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาไม่ใช่เกิดจากตัวตนของเรา ปัญญาไม่ใช่เกิดจากความเห็นของเรา ถ้าปัญญาเป็นสังขธรรม เป็นอริยสัจ เป็นความจริงขึ้นมา จะไม่พูดอย่างนี้! คนไม่รู้จริง คนไม่เคยเห็นความจริง มันพูดถึงความจริงไม่ถูกหรอก คนไปรู้จริงเห็นจริงขึ้นมาเขาจะไม่พูดสิ่งที่ไม่ตรงกับความจริงเด็ดขาด

ทีนี้เราพูดจากจินตนาการของเรา พูดจากการคาดหมายของเรา มันจะเป็นความจริงไปได้อย่างไร? คนที่จริง คนที่รู้จริงเขารู้ แต่ไอ้พวกเรามันไม่รู้แน่สิ ไอ้พวกเรามันก็อยู่เป็นกบในกะลาเหมือนกันใช่ไหม เราก็โดนครอบด้วยกิเลสเหมือนกัน พอเขาพูดมาก็ว่า “อืม.. น่าจะใช่ โอ้.. มันเข้ากันได้ โอ้.. มันว่างนะ มันดีมาก” ไอ้กบในกะลาด้วยกันมันก็โดนหลอกประจำ แต่ไอ้คนที่อยู่นอกกะลามันรู้แน่

จิตที่มันอยู่นอกกะลา มันออกไปจากกิเลส มันฟังรู้หมดแหละ มันรู้เลยว่าอะไรจริงหรือไม่จริง แต่นี้ว่ากบนอกกะลานี้ คูสิวิญญูะ โคนครอบไว้ด้วยวิญญูะ เห็นไหม โคนครอบด้วยอวิชชา มันไม่มีจิตดวงใดที่พ้นออกไปหรอก จิตทุกดวงอยู่ในกะลา อยู่ในอำนาจของมาร อยู่ในอำนาจของกิเลสทั้งหมด แล้วพอเขาจำเอาธรรมะมาพูด “อืม.. น่าจะใช่” น่าจะจริง เพราะอะไร? เพราะโดยศรัทธาของเรา โดยความเชื่อของเรา เราเป็นชาวพุทธอยู่แล้วใช่ไหม? พูดถึงพุทธศาสนา พูดถึงอริยสัจ “อืม.. ก็ใช่”

ก็ใช่! มันเป็นธรรมะสาธุการนะ มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว วางธรรมและวินัยไว้ ใครๆ มันก็ท่องบ่นได้ทั้งนั้นแหละ ใครๆ ก็ร้อยคั่นได้ มันเป็นสมบัติสาธุการนะ ใครๆ ก็มีสิทธิ์ สิทธิเสรีภาพของเรามีอยู่แล้ว แล้วศึกษาธรรม ทุกคนก็มีสิทธิเสรีภาพที่จะศึกษาธรรมะ ศึกษาธรรมะขึ้นมาแล้วมันจริงหรือไม่จริงล่ะ?

ธรรมะของพระพุทธเจ้ามันจริง แต่ในใจเรามันปลอม ความเห็นเรามันปลอม แต่มันพยายามเคลมให้เป็นความจริง แล้วก็อ้างกันไปนะ ทีนี้ไอ้กบในกะลามันก็ไม่ได้รู้ พอกบในกะลาไม่รู้มันก็เชื่อกันไป เห็นไหม นี่สิทธิเสรีภาพมันมีอยู่จริง ธรรมะก็มีอยู่จริง แต่เราเข้าไปไม่ถึงความจริงกันนะ

เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เราเป็นเจ้าของศาสนา ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา พระพุทธเจ้า ผ่าศาสนาไว้ละ “มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ไม่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ เราจะไม่ปรินิพพาน”

จนถึงที่สุด เห็นไหม “มารเอ๋ย! มารเอ๋ย! บัดนี้ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรา เข้มแข็ง มั่นคง สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ อีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะปรินิพพาน”

นี่ไง เพราะพระพุทธเจ้าวางหลักเกณฑ์เอาไว้ แต่ตอนนี้มันเข้ามาแล้วศึกษากันไป นี่ไงเราเป็นเจ้าของศาสนา ผิดถูกเราพูดได้ เราแก้ไขได้ กล่าวแก้คำจาบจ้วง กล่าวแก้ความเห็นผิด กล่าวแก้การที่คนหลงผิด มันจะเป็นบาปเป็นกรรมไปไหน? นี่ทำอย่างนี้ไม่ได้ มันทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกัน ทำให้เกิดไม่มีความสามัคคี

ความสามัคคีชักกันไปลงต่ำ กับความสามัคคีชักเข้าสู่ธรรม ความสามัคคีที่ดีขึ้น จะเอาความสามัคคีไหน? แต่นี้เป็นธรรมและวินัย เวลาธรรมของพระพุทธเจ้าก็เหมือนกัน ถ้าที่ไหนสังคมไหนเขามีความเห็นผิด ถ้าเราพูดไปแล้วมันจะกระทบกระทั่งกัน เราค้านไว้ในหัวใจ เราไม่เห็นด้วยเราก็ค้านไว้ในหัวใจ เราไม่ร่วมด้วย เราไม่ยอมรับกรรมอันนั้น เราไม่รับผิดชอบอย่างนี้ เราค้านไว้ในใจ ค้านไว้ในใจคือว่าเราไม่มีกรรมร่วมไปกับเขา

สังคมความเห็นของเขา โลกมันชักนำไปต่ำ กิเลสเหมือนน้ำมันไหลลงต่ำ ไม่มีหยอก น้ำมันจะขึ้นที่สูง ไม่มี แต่ธรรมวินัยนี้ขึ้น ธรรมวินัยทวนกระแส ขึ้นไปสู่สติจิต สู่การกระทำของเรา แล้วแก้ไขของเรา แล้วจิตถ้ามันพ้นออกไปแล้วนะ จะไม่พูดเหมือนกบในกะลาอย่างนั้น กบในกะลามันพูดกันอย่างนั้นมันเป็นปรัชญา ถ้าเราเป็นกบนอกกะลา เราจะเห็นว่ามันกว้างขวางกว่านั้น ดีกว่านั้น ประเสริฐกว่านั้น

นี่ธรรมะจริงๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์ แล้วพบพุทธศาสนา นี่ประเสริฐที่สุด สมบัติอันนี้มีค่ามากนะ ครูบาอาจารย์ถ้าท่านเข้าไปถึงธรรมนั้นท่านจะถนอมรักษามาก คุณก็ถ้าไม่มีพระพุทธเจ้า ไม่มีพระปัจเจกพุทธเจ้า ผู้ที่ตรัสรู้เองโดยชอบ ไม่มีนะ พวกเราสาวก สาวกะทำจนตาย ทำไปเถอะไม่รู้เรื่องหยอก แต่เพราะธรรมวินัยมันวางเป็นกรอบไว้ แล้วเราทำของเรา ทำเข้าไปให้ถึงได้

นี่สิ่งที่มียู่ แล้วมี ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้ว พระพุทธเจ้าบอก ๕,๐๐๐ ปี ๕,๐๐๐ ปีมันจะเสื่อมไปๆ เพราะอะไร? เพราะคนไม่เชื่อ มันเป็นไปได้ ยิ่งดูบในกะลาตี มันบอกมันมีคุณธรรมกัน แล้วมันก็ไปปดมดเท็จกันไปอย่างนั้น แล้วใครจะเชื่อ?

คนที่ปดจริงเขาเห็นแล้วเขาเชื่อไม่ได้ พอเขาเชื่อไม่ได้ นี่ศาสนามันเสื่อมมันเสื่อมตรงนี้ไง เสื่อมตรงที่ว่าถ้าเขาบอกว่าเขามีคุณธรรมทำไมทำตัวอย่างนั้น? มีคุณธรรมทำไมทำตัวอย่างนั้น? ทำไมมีพฤติกรรมอย่างนั้น? พฤติกรรมอย่างนั้นมันเป็นคนมีคุณธรรมหรือ?

มันมองกันออก ดูกันออกได้นะ มันจะเสื่อมไปๆ เพราะคนไม่เชื่อ แต่ธรรมะไม่เคยเสื่อม ถ้าธรรมะเสื่อม พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ไม่ได้ สิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้มาองค์ที่ ๔ นี้ ธรรมะอันเดียวกัน พระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัสรู้ อริยสัจ ๔ เหมือนกันนี้แหละ พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์จะพูดอย่างนี้ จะบอกอย่างนี้ จะทำอย่างนี้ เพราะเครื่องแก้กิเลสมีอยู่คนเดียว อริยสัจนี้มีอยู่คนเดียวที่แก้กิเลส แล้วในปัจจุบันนี้เราเจออยู่แล้ว

ของอยู่ตรงหน้าเรา สำหรับอาหารอยู่ตรงหน้าเรา เราจะกินหรือไม่กิน ถ้าเรากินอาหารนั้น เราจะได้ประโยชน์ เราจะปฏิเสธไปกินตอนพระศรีอริยเมตไตรย มันก็สำหรับอันนี้แหละ สำหรับนี้ อริยสัจ ๔ อันนี้ นี่สิ่งนี้เป็นสูตรนี้ ถ้าเราตั้งใจได้ ทำได้ เพื่อประโยชน์ของเราละ

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนานี้ประเสริฐที่สุด การเกิดของเรามีคุณค่าอย่างยิ่ง ความทุกข์ ความยากในทางโลกมันเป็นเรื่องธรรมดา คุณครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม คุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ ท่านยังป่วยยังไข้ หมอชีวภเป็นหมอประจำตัวของพระพุทธองค์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังเจ็บยังไข้อยู่ คนเกิดมานี้มันเป็นเรื่องปกติ เรื่องกายมันเสื่อมสภาพเป็นธรรมดา แต่หัวใจนี้ หัวใจเราเอาให้ได้ ถ้าเอาหัวใจเราได้ นี่คุณค่าของศาสนาอยู่ที่นี้ เอวัง